ആധുനികോത്തരം

1

ആധുനികോത്തര നിരൂപണം

ജനറൽ എഡിറ്റർ ഡോ. ആർ. ബി. ശ്രീകല

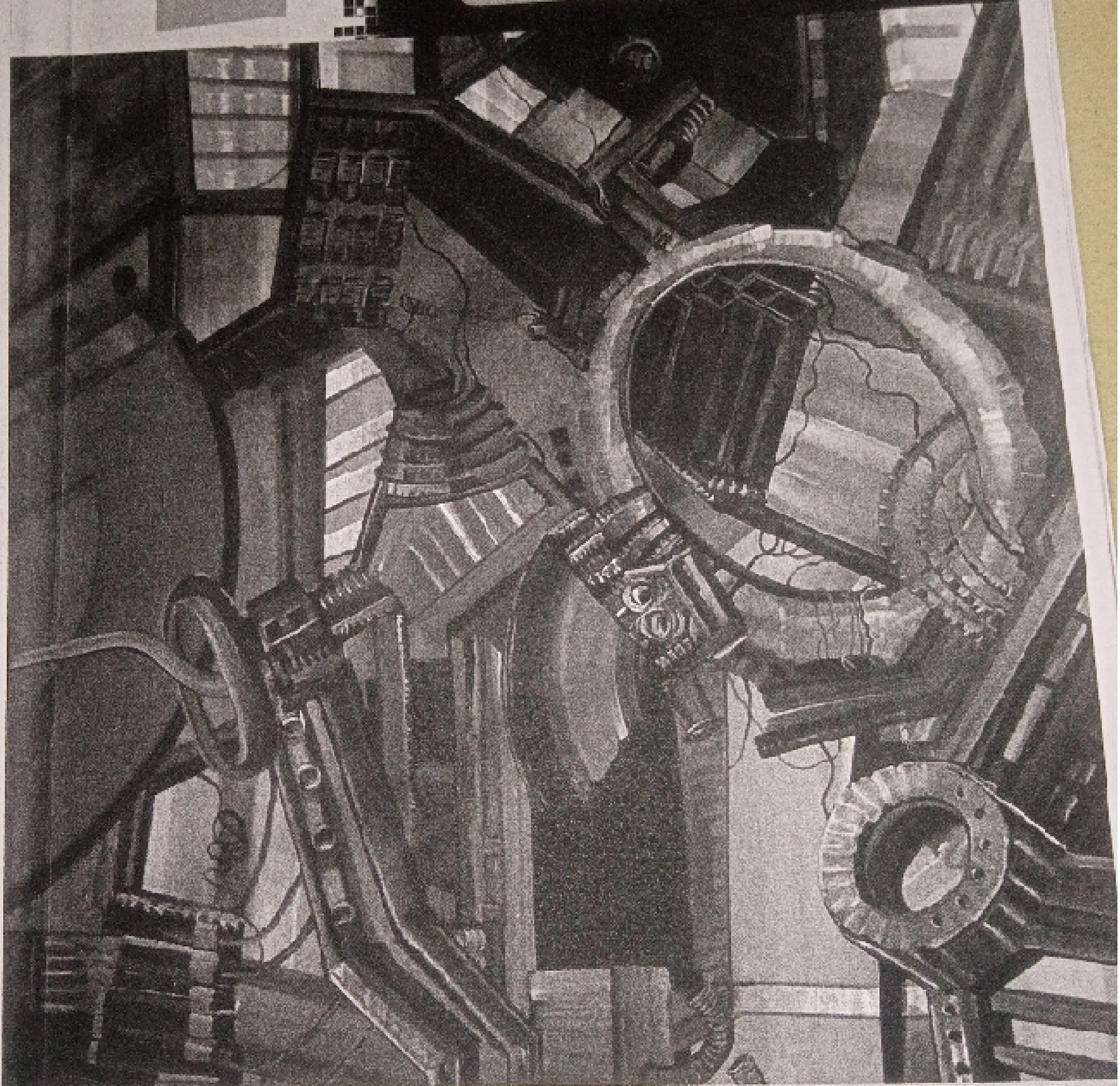

പ്രസന്നരാജൻ • പി.പി.രവീന്ദ്രൻ • വി.സി.ശ്രീജൻ • ഇ.വി രാമകൃഷ്ണൻ • ഐജാസ് അഹമ്മദ്
കെ.സി.നാരായണൻ • പി.കെ.രാജശേഖരൻ • സി.ബി.സുധാകരൻ • ബാലചന്ദ്രൻ വടക്കേടത്ത്
എം.കെ.ഹരികുമാർ • ജെ.ദേവിക • ജി.ഉഷാകുമാരി • വി.സി.ഹാരിസ് • പി.കെ.പോക്കർ
രവിശങ്കർ എസ്. നായർ • ടി.ടി.ശ്രീകുമാർ • കെ.എം.നരേന്ദ്രൻ • കെ.എസ്.രവികുമാർ
രഘുനാഥൻ പറളി • ശാരദക്കുട്ടി • കെ.പി.രമേഷ് • കെ.വി.ശശി • സജയ് കെ.വി.
രാഹുൽ രാധാകൃഷ്ണൻ • അജീഷ് ജി. ദത്തൻ

ആധുനികോത്തര നിരൂപണം	**Aadhunikothara Niroopanam**
(പഠനം)	(Study)
ജനറൽ എഡിറ്റർ	General Editor
ഡോ. ആർ.ബി. ശ്രീകല	Dr. R.B. Sreekala
പ്രസിദ്ധീകരണം	Published by
പരിധി പബ്ലിക്കേഷൻസ്	Paridhi Publications
പാംഗ്രോവ് ലെയിൻ, വട്ടിയൂർക്കാവ്	Palmgrove lane, Vattiyoorkavu,
വട്ടിയൂർക്കാവ് പി.ഒ	Vattiyoorkavu P.O
തിരുവനന്തപുരം 695013	Thiruvananthapuram 695 013
മൊബൈൽ 9895686526	Mobile: 9895686526
paridhipublications@gmail.com	Email: Paridhipublications@gmail.com
അച്ചടി:	Printing:
മാർക്ക് ഓഫ്സെറ്റ്,	Mark Offset
തിരുവനന്തപുരം	Thiruvananthapuram
കവർ:	Cover:
ടി.കെ. മുരളീധരൻ	T. K Muralidharan
ലേ ഔട്ട്:	Layout:
ബിയോണ്ട് പബ്ലിഷേഴ്സ്,	Beyond Publishers
തിരുവനന്തപുരം - 35	Thiruvananthapuram - 35
ആദ്യ പതിപ്പ്	First Published
2024 ജനവരി	January, 2024
വില	Price
₹540	₹540

ISBN: 978-81-19801-71-8

ആധുനികോത്തര നിരൂപണം

(പഠനം)

ജനറൽ എഡിറ്റർ

ഡോ. ആർ.ബി. ശ്രീകല

05/02/24

പരിധി പബ്ലിക്കേഷൻസ്
തിരുവനന്തപുരം 695 013

ഉള്ളടക്കം

1. ആധുനികത ഒരു പൊളിച്ചെഴുത്ത്
ഡോ. പ്രസന്നരാജൻ 17

2. ആധുനികോത്തരത ചില വേർതിരിവുകൾ
ഡോ. പി. പി.രവീന്ദ്രൻ 28

3. സാമന്ത സാഹിത്യം
ഡോ. വി.സി. ശ്രീജൻ 39

4. സാഹിത്യവും സാംസ്കാരിക പഠനവും
ഡോ. ഇ.വി രാമകൃഷ്ണൻ.. 48

5. ഉത്തരാധുനികത എന്നാൽ: ചരിത്ര പശ്ചാത്തലം
ഡോ. ഐജാസ് അഹമ്മദ്.. 61

6. തീകെട്ടും കാലം
ശ്രീ. കെ.സി. നാരായണൻ.. 73

7. ചുരുങ്ങുന്ന കാലദൃശ്യങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരു സമയമാപിനി
ഡോ. പി.കെ. രാജശേഖരൻ 78

8. ഉത്തരാധുനിക പ്രവേശിക
ഡോ. സി.ബി.സുധാകരൻ.. 99

9. സ്വീകാരം /വായന/വിലയിരുത്തൽ
ശ്രീ. ബാലചന്ദ്രൻ വടക്കേടത്ത്.. 11

10. ഉത്തര-ഉത്തരാധുനികത
ശ്രീ. എം.കെ. ഹരികുമാർ.. 12

11. നിരന്തര പ്രതിപക്ഷം
ഡോ. ജെ. ദേവിക 13

12. സ്വർണ്ണത്തിന്റെ സാമൂഹിക ഭാവനകൾ
ഡോ. ജി. ഉഷാകുമാരി 140
13. വർത്തമാനത്തിന്റെ വാസ്തുശാസ്ത്രം: ആധുനികോത്തര പ്രവണതകൾ മലയാള സാഹിത്യത്തിൽ
ഡോ. വി.സി. ഹാരിസ് 157
14. ഉന്മാദം കലയാകുന്നതും കല ഉന്മാദമാകുന്നതും
ഡോ. രവിശങ്കർ എസ്. നായർ 172
15. ലിബറൽ മൂല്യ ദർശനത്തിന്റെ വിരുദ്ധോക്തികൾ
ഡോ. ടി.ടി.ശ്രീകുമാർ 197
16. ഉത്തരാധുനികതയുടെ കേരളീയ പരിസരം
ഡോ. പി.കെ. പോക്കർ 217
17. ഓർമ്മകൾ എന്ന ഉത്രോപദ്രവം
ശ്രീ. കെ.എം. നരേന്ദ്രൻ 231
18. ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ഭാവുകത്വം
ഡോ. കെ.എസ്. രവികുമാർ 248
19. ഉത്തരാധുനിക പാരായണവും ഉടയുന്ന നിരൂപണവും
ശ്രീ. രഘുനാഥൻ പറളി 255
20. ശരീരം മരണമുള്ള ദൈവം
ഡോ. ശാരദക്കുട്ടി 274
21. ആധുനികാനന്തരം
ശ്രീ. കെ.പി. രമേഷ് 288
22. രാഷ്ട്രീയ അബോധം അഥവാ അസന്നിഹിത ഹേതുവായ ചരിത്രം
ഡോ. കെ.വി.ശശി 299
23. ഓർക്കാപ്പുറത്തൊരു ചെമ്പരത്തി
ഡോ. സജയ് കെ.വി 309
24. വേറിട്ട 'ഇട'ങ്ങളിലേക്കുള്ള യാത്ര
ശ്രീ. രാഹുൽ രാധാകൃഷ്ണൻ 318
25. സഹൃദഹിയുടെ കാരുണ്യം നിറഞ്ഞ ശിരസ്സ്
ശ്രീ. അജീഷ് ജി. ദത്തൻ 331

22

രാഷ്ട്രീയ അബോധം അഥവാ അസന്നിഹിതഹേതുവായ ചരിത്രം

ഡോ. കെ.വി. ശശി

തത്വചിന്തകർ ലോകത്തെ പലമട്ടിൽ വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനെ മാറ്റിത്തീർക്കുകയാണ് യഥാർഥപ്രശ്നം (മാർക്സ്,എംഗത്സ് 1968:30) ഇത് ഒരേസമയം നിലനിൽക്കുന്ന തത്വചിന്തയുടെ വിമർശവും തിരസ്കാരവുമാണ്. ഇവിടെ തത്വചിന്ത തന്നെ മൗലികമായി മറ്റൊന്നായി മാറുന്നു. ലോകത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുകയെന്ന നിലവിട്ട് വ്യാഖ്യാനാത്മകമായി ഉടച്ചുവാർക്കുകയാണ് മാർക്സിസമെന്നർഥം. സിദ്ധാന്തപ്രയോഗങ്ങളുടെ മണ്ഡലത്തിലേക്ക് തത്വചിന്ത വികസിക്കുന്നു. വ്യാഖ്യാനത്തിൽനിന്ന് പ്രയോഗത്തിലേക്കുള്ള ഈ വികാസം, കേവല സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ മണ്ഡലത്തിൽ നിന്ന് സിദ്ധാന്തപ്രയോഗ(praxis)ങ്ങളുടെ മണ്ഡലത്തിലേക്ക് ഉടലും ഉയിരും മാറി ഉണരലാണ്. ജ്ഞാനശാസ്ത്രപരമായ വിച്ഛേദ(Epistemological break)മാണ്.

രാഷ്ട്രീയഅബോധം

മാർക്സിയൻവിമർശവും വ്യവഹാരങ്ങളെ മാറ്റിത്തീർക്കുന്ന ജ്ഞാനശാസ്ത്രപ്രക്രിയയാണ്. സൗന്ദര്യചിന്തയുടെ മണ്ഡലത്തിൽ ആശയവാദലാവണ്യചിന്തയിൽ നിന്നുള്ള ജ്ഞാനസിദ്ധാന്തപരമായ വിച്ഛേദമാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ സവിശേഷ വ്യവഹാരങ്ങളെ രൂപപ്പെടുത്തുകയും അഴിച്ചുപണിയുകയും ചെയ്യുന്ന മിശ്രവ്യവഹാരമെന്നും പറയാം. സവിശേഷ ആളത്തങ്ങളെ ഉൽപാദിപ്പിച്ച് സാധൂകരിക്കുന്ന വ്യവഹാരമാണ് സാഹിത്യം അഥവാ സൗന്ദര്യം. ചരിത്രത്തിലെ സൂക്ഷ്മാധികാരബലതന്ത്രങ്ങളുടെ നിർമിതിയാണത്.

സ്വീകരിച്ച് വികസിപ്പിക്കുകയാണ്. ഫ്രോയ്റ്റിൽനിന്നുള്ള ഇടർച്ചയും
ഇടർച്ചയുമാണ് ജയിംസന്റെ പരികൽപന. ഫ്രോയ്റ്റിയൻ അബോധ
ത്തെ ചരിത്രാത്മകമായി പുനരാഖ്യാനം ചെയ്യുന്ന ജയിംസൻ, ചരിത്രം
അസാന്നിധ്യഹേതുവാണെന്ന അൽത്തൂസേറിയൻ ആശയവും പ്രതീ
കാത്മകക്രമത്തിൽ ചിഹ്നങ്ങളിലൂടെ മാത്രമാണ് യാഥാർഥ്യം തിരിച്ച
റിയപ്പെടുകയെന്ന ലകാനിയൻ നിരീക്ഷണവും സമന്വയോന്മുഖമായ
ആശയസംവേദനത്തിന്റെ സാംസ്കാരികഘടനയാണ് പുരാവൃത്തമെന്ന
ലെവിസ്ട്രോസിയൻ കാഴ്ചയും വൈരുധ്യാത്മകമായി സമന്വയിപ്പിക്കു
ന്നു. സങ്കീർണമായ മാനസിക/സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങൾ പ്രതീകാത്മക
മായി പരിഹരിക്കുകയാണ് പുരാവൃത്തം. ചരിത്രപരമായ ഈ പ്രാകൃത
മനസ്സാണ് രാഷ്ട്രീയഅബോധമെന്നും അദ്ദേഹം വിശദീകരിക്കുന്നുണ്ട്.
സാമൂഹികസംഘർഷങ്ങളെ പ്രതീകാത്മകതലത്തിൽ പരിഹരിക്കുന്ന
ഘടനയാണത്. സാഹിത്യ/സാംസ്കാരിക പാഠങ്ങൾ മനുഷ്യാനുഭവങ്ങ
ളുടെയും നിലനിൽപിന്റെയും സവിശേഷ ചരിത്രപ്രകരണങ്ങളിലാണ്
രൂപപ്പെടുക. ഇവയുടെ അനാവരണമാണ് രാഷ്ട്രീയഅബോധത്തിന്റെ
സാംസ്കാരികധർമം. അങ്ങനെ ഫ്രോയ്റ്റിയൻ അബോധം ജയിംസ
നിൽ രാഷ്ട്രീയ അബോധമായി വികസിക്കുന്നു. മുതലാളിത്തത്തിന്റെ
അതിക്രമങ്ങൾ(transgressions) സൃഷ്ടിക്കുന്ന ചരിത്രസന്ദർഭത്തിൽ
മാത്രമാണ് മാനസികാപഗ്രഥനംതന്നെ സാധ്യമാവുകയെന്ന് ജയിംസൺ
സമർഥിക്കുന്നു. ഫ്രോയ്റ്റിനെയും മനോവിജ്ഞാനീയത്തെയും ചരിത്ര
വൽകരിക്കുന്നുവെന്നർഥം. കലർപ്പുകൾക്ക് അതീതമായ വ്യക്തിമനസ്സ്
ആശയവാദമിഥ്യ മാത്രമാണെന്നദ്ദേഹം പറയും. അബോധത്തിന്റെ
സാമൂഹികപരതയിലും ചരിത്രപരതയിലുമാണ് ഊന്നലെന്നർഥം.

സ്വന്തവും സ്വതന്ത്രവുമായ സത്യത്തെ ഓരോ കൃതിയും ഉപാഖ്യാ
നത്തിലൂടെ സ്വയം നിർമിക്കുന്നു. അദൃശ്യരൂപത്തിൽ സദാ സന്നിഹി
തമായി വർത്തിക്കുന്ന ചരിത്രമാണ് ഈ ഉപാഖ്യാനം. ഭാഷയുടെ സാ
മൂഹികപ്രയോഗത്തിലൂടെ രൂപപ്പെട്ട് നിലനിൽക്കുന്ന ഈ സത്യത്തെ
അനാവരണം ചെയ്യുകയാണ് രാഷ്ട്രീയ അബോധം. അനിവാര്യതയുടെ
മണ്ഡലത്തിൽനിന്ന് സ്വതന്ത്രലോകം പിടിച്ചടക്കാനുള്ള സമരത്തിന്റെ
സമൂഹഗാഥ(Collective story)യുടെ ഭ്രൂണവും ഒറ്റപ്പെട്ടുനിൽക്കാനുള്ള [illegible]
ഒരു ഉപാഖ്യാനം ഓരോ കൃതിയിലും വായിച്ചെടുക്കാൻ ഈ [illegible]
വഴിതെളിയിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ജയിംസന് ആഖ്യാനം ഈ [illegible]
ത്തിലെ ഒരു ഘടകമായിത്തീരുന്നു. ചരിത്രം കഥകളായാണ് [illegible]
ക്കപ്പെടുന്നത് എന്നദ്ദേഹം വാദിക്കുന്നു. കഥ എങ്ങനെ പറയു[illegible]
കൂടി മനസ്സിലാക്കിയിട്ടാണ് ചരിത്രം മനസ്സിലാക്കുന്നത് [illegible]

മാത്രമല്ല, പറയുന്ന രീതികൂടിയാണ് എന്നർഥം. ചരിത്രം മൗലികമായി ഒരു പാഠമല്ലെങ്കിലും-സൂക്ഷ്മാർഥത്തിൽ അനാഖ്യാന(Non narrative) മാണെങ്കിലും-പാഠരൂപത്തിൽ മാത്രമേ അതിനെ മനസ്സിലാക്കാനാവൂ. തീർച്ചയായും പാഠങ്ങളായാണ് ചരിത്രം നിലനിൽക്കുക. ലകാന്റെ യാഥാർഥ(Real)ത്തെ അനുസരിച്ചാൽ പ്രയോഗഫലത്തിലൂടെ മാത്രം തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയുന്ന ഒരു അസന്നിഹിതഹേതുവാണ് ചരിത്രം.

രാഷ്ട്രീയഅബോധം, പിന്നീട് ജയിംസന്റെ രചനകളിലെല്ലാം അന്തർബലമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. പോസ്റ്റ്മോഡേണിസം ഓർ ദ കൾച്ചറൽ ലോജിക് ഓഫ് ലേറ്റ് കാപ്പിറ്റലിസം (1991)എന്ന പുസ്തകത്തിൽ ഒരു സൈദ്ധാന്തികവിശകലനപദ്ധതിയായി ഈ പരികൽപന അദ്ദേഹം വികസിപ്പിച്ചെടുത്തിട്ടുണ്ട്. അതുവഴി ഒരേസമയം കൃതിയുടെ രാഷ്ട്രീയവിശകലനത്തിന്റെ പ്രാഥമ്യത്തിലും വൈരുധ്യാത്മകവിശകലനത്തിന്റെ അനിവാര്യതയിലും ഊന്നാൻ കഴിയുന്നു. ഇതുവഴി സമകാലബഹുരാഷ്ട്രമുതലാളിത്തത്തിന്റെ വിഭിന്ന ആവിഷ്കാരപ്രകാരങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ പോസ്റ്റ്മോഡേണിസത്തിന്റെ സ്വഭാവങ്ങളിലെയും നിലപാടുകളിലെയും ബഹുസ്വരത മനസ്സിലാക്കാൻ വർത്തമാനവൈരുധ്യാത്മകവിമർശനത്തെ അത് സജ്ജമാക്കുന്നു. രാഷ്ട്രീയ അബോധം അങ്ങനെ ചരിത്രത്തെ അനതിക്രമ്യചക്രവാളമായി ഉറപ്പിക്കുന്ന മാർക്സിയൻവ്യാഖ്യാനപദ്ധതി വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുന്നു എന്നു പറയാം.

സാമൂഹികപ്രതിനിധാനപ്രക്രിയ

നിലനിൽക്കുന്ന വിമർശത്തെ അതിന്റെതന്നെ മൂല്യപദ്ധതികൾ കൊണ്ട് വിലയിരുത്തി അപഗ്രഥിക്കുന്ന പ്രതിവിമർശനത്തിന്റെ അനതിക്രമ്യചക്രവാളമാണിത്. ഇത് അവയെ ശൈഥില്യങ്ങളുടെ ഒത്തി[illegible]പ്പായി പരിഗണിച്ച് ഒരേസമയം റദ്ദാക്കുകയും സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സങ്കീർണമായ സാംസ്കാരികോപരിഘടനയിലെ സവിശേഷഘടകങ്ങളെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുകയും സമഗ്രവും സ്വയംപൂർണവുമായ [illegible]നകളുടെ മിഥ്യാപ്രതീതികൾ (Illusoins)നൽകുന്ന ഉള്ളടക്കതന്ത്രങ്ങളെ പുറംക്ഷേപിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ആംശികസമീപനങ്ങൾ മാത്രമാണ് ഇതരവിമർശരീതികളെന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. ചരിത്രം ആത്യന്തിക[illegible]കയായുള്ള മാർക്സിസത്തിന് മാത്രമേ സമഗ്രതയുടെ ഒരു ബദൽ വിമർശനപദ്ധതി ഉൾക്കൊള്ളാനാകൂ. പറുദീസ(Original plentitude)[illegible]ൽനിന്നുള്ള മനുഷ്യവർഗത്തിന്റെ പതനം എന്ന സാമൂഹികമഹാഖ്യാന(Great collective story)ത്തിന്റെ അംശങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ [illegible] ഭൂതകാലവും വർത്ത

സ്വീകരിച്ച് വികസിപ്പിക്കുകയാണ്. ഫ്രോയ്റ്റിൽനിന്നുള്ള [illegible] ഇടർച്ചയുമാണ് ജയിംസന്റെ പരികല്പന. ഫ്രോയ്റ്റിയൻ അബോധത്തെ ചരിത്രാത്മകമായി പുനരാഖ്യാനം ചെയ്യുന്ന ജയിംസൻ, ചരിത്രം അസാന്നിധ്യഹേതുവാണെന്ന അൾത്തൂസേറിയൻ ആശയവും പ്രതീകാത്മകക്രമത്തിൽ ചിഹ്നങ്ങളിലൂടെ മാത്രമാണ് യാഥാർഥ്യം തിരിച്ചറിയപ്പെടുകയെന്ന ലകാനിയൻ നിരീക്ഷണവും സമന്വയോന്മുഖമായ ആശയസംവേദനത്തിന്റെ സാംസ്കാരികഘടനയാണ് പുരാവൃത്തമെന്ന ലെവിസ്ട്രോസിയൻ കാഴ്ചയും വൈരുധ്യാത്മകമായി സമന്വയിപ്പിക്കുന്നു. സങ്കീർണമായ മാനസിക/സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങൾ പ്രതീകാത്മകമായി പരിഹരിക്കുകയാണ് പുരാവൃത്തം. ചരിത്രപരമായ ഈ പ്ര[illegible] മനസ്സാണ് രാഷ്ട്രീയഅബോധമെന്നും അദ്ദേഹം വിശദീകരിക്കുന്നു. സാമൂഹികസംഘർഷങ്ങളെ പ്രതീകാത്മകതലത്തിൽ പരിഹരിക്കുന്ന ഘടനയാണത്. സാഹിത്യ/സാംസ്കാരിക പാഠങ്ങൾ മനുഷ്യാനുഭവങ്ങളുടെയും നിലനില്പിന്റെയും സവിശേഷ ചരിത്രപ്രകരണങ്ങളിലാണ് രൂപപ്പെടുക. ഇവയുടെ അനാവരണമാണ് രാഷ്ട്രീയഅബോധത്തിന്റെ സാംസ്കാരികധർമം. അങ്ങനെ ഫ്രോയ്റ്റിയൻ അബോധം ജയിംസനിൽ രാഷ്ട്രീയ അബോധമായി വികസിക്കുന്നു. മുതലാളിത്തത്തിന്റെ അതിക്രമങ്ങൾ(transgressions) സൃഷ്ടിക്കുന്ന ചരിത്രസന്ദർഭത്തിൽ മാത്രമാണ് മാനസികാപഗ്രഥനംതന്നെ സാധ്യമാവുകയെന്ന് ജയിംസൺ സമർഥിക്കുന്നു. ഫ്രോയ്റ്റിനെയും മനോവിജ്ഞാനീയത്തെയും ചരിത്രവൽകരിക്കുന്നുവെന്നർഥം. കലർപ്പുകൾക്ക് അതീതമായ വ്യക്തിമനസ്സ് ആശയവാദമിഥ്യ മാത്രമാണെന്നദ്ദേഹം പറയും. അബോധത്തിന്റെ സാമൂഹികപരതയിലും ചരിത്രപരതയിലുമാണ് ഊന്നലെന്നർഥം.

സ്വന്തവും സ്വതന്ത്രവുമായ സത്യത്തെ ഓരോ കൃതിയും ഉപാഖ്യാനത്തിലൂടെ സ്വയം നിർമിക്കുന്നു. അദൃശ്യരൂപത്തിൽ സദാ സന്നിഹിതമായി വർത്തിക്കുന്ന ചരിത്രമാണ് ഈ ഉപാഖ്യാനം. ഭാഷയുടെ സാമൂഹികപ്രയോഗത്തിലൂടെ രൂപപ്പെട്ട് നിലനിൽക്കുന്ന ഈ സത്യത്തെ അനാവരണം ചെയ്യുകയാണ് രാഷ്ട്രീയ അബോധം. അനിവാര്യതയുടെ മണ്ഡലത്തിൽനിന്ന് സ്വാതന്ത്ര്യലോകം പിടിച്ചടക്കാനുള്ള സമരത്തിന്റെ സമൂഹഗാഥ(Collective story)യുടെ ഉള്ളവും ഒറ്റപ്പെട്ടുനിൽക്കുന്നതുമായ ഒരു ഉപാഖ്യാനം ഓരോ കൃതിയിലും വായിച്ചെടുക്കാൻ ഈ സമീപനം വഴിതെളിയിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ജയിംസന് ആഖ്യാനം ഈ അന്വേഷണത്തിലെ ഒരു ഘടകമായിത്തീരുന്നു. ചരിത്രം കഥകളായാണ് മനസ്സിലാക്കപ്പെടുന്നത് എന്നദ്ദേഹം വാദിക്കുന്നു. കഥ എങ്ങനെ പറയുന്നു എന്നുകൂടി മനസ്സിലാക്കിയിട്ടാണ് ചരിത്രം മനസ്സിലാക്കുന്നത്. ചരിത്രം കഥ

മാത്രമല്ല, പറയുന്ന രീതികൂടിയാണ് എന്നർഥം. ചരിത്രം മൗലികമായി ഒരു പാഠമല്ലെങ്കിലും-സൂക്ഷ്മാർഥത്തിൽ അനാഖ്യാന(Non narrative)മാണെങ്കിലും-പാഠരൂപത്തിൽ മാത്രമേ അതിനെ മനസ്സിലാക്കാനാവൂ. തീർച്ചയായും പാഠങ്ങളായാണ് ചരിത്രം നിലനിൽക്കുക. ലകാന്റെ യഥാർഥ(Real)ത്തെ അനുസരിച്ചാൽ പ്രയോഗഫലത്തിലൂടെ മാത്രം തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയുന്ന ഒരു അസന്നിഹിതഹേതുവാണ് ചരിത്രം.

രാഷ്ട്രീയഅബോധം, പിന്നീട് ജയിംസന്റെ രചനകളിലെല്ലാം അന്തർബലമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. പോസ്റ്റ്മോഡേണിസം ഓർ ദ കൾച്ചറൽ ലോജിക് ഓഫ് ലേറ്റ് കാപ്പിറ്റലിസം (1991)എന്ന പുസ്തകത്തിൽ ഒരു സൈദ്ധാന്തികവിശകലനപദ്ധതിയായി ഈ പരികൽപന അദ്ദേഹം വികസിപ്പിച്ചെടുത്തിട്ടുണ്ട്. അതുവഴി ഒരേസമയം കൃതിയുടെ രാഷ്ട്രീയവിശകലനത്തിന്റെ പ്രാഥമ്യത്തിലും വൈരുധ്യാത്മകവിശകലനത്തിന്റെ അനിവാര്യതയിലും ഊന്നാൻ കഴിയുന്നു. ഇതുവഴി സമകാലബഹുരാഷ്ട്രമുതലാളിത്തത്തിന്റെ വിഭിന്ന ആവിഷ്കാരപ്രകാരങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ പോസ്റ്റ്മോഡേണിസത്തിന്റെ സ്വഭാവങ്ങളിലെയും നിലപാടുകളിലെയും ബഹുസ്വരത മനസ്സിലാക്കാൻ വർത്തമാനവൈരുധ്യാത്മകവിമർശനത്തെ അത് സജ്ജമാക്കുന്നു. രാഷ്ട്രീയ അബോധം അങ്ങനെ ചരിത്രത്തെ അനതിക്രമ്യചക്രവാളമായി ഉറപ്പിക്കുന്ന മാർക്സിയൻവ്യാഖ്യാനപദ്ധതി വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുന്നു എന്നു പറയാം.

സാമൂഹികപ്രതിനിധാനപ്രക്രിയ

നിലനിൽക്കുന്ന വിമർശനത്തെ അതിന്റെതന്നെ മൂല്യപദ്ധതികൾകൊണ്ട് വിലയിരുത്തി അപഗ്രഥിക്കുന്ന പ്രതിവിമർശനത്തിന്റെ അനതിക്രമ്യചക്രവാളമാണിത്. ഇത് അവയെ ശൈഥില്യങ്ങളുടെ ഒത്തിരിപ്പായി പരിഗണിച്ച് ഒരേസമയം റദ്ദാക്കുകയും സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സങ്കീർണമായ സാംസ്കാരികോപരിഘടനയിലെ സവിശേഷഘടകങ്ങളെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുകയും സമഗ്രവും സ്വയംപൂർണവുമായ വായനകളുടെ മിഥ്യാപ്രതീതികൾ (Illusoins)നൽകുന്ന ഉള്ളടക്കതന്ത്രങ്ങളെ പുരഃക്ഷേപിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ആംശികസമീപനങ്ങൾ മാത്രമാണ് ഇതരവിമർശരീതികളെന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. ചരിത്രം ആത്യന്തികഭൂമികയായുള്ള മാർക്സിസത്തിന് മാത്രമേ സമഗ്രതയുടെ ഒരു ബദൽ വിമർശനപദ്ധതി ഉൾക്കൊള്ളാനാകൂ. പറുദീസ(Original plentitude)യിൽനിന്നുള്ള മനുഷ്യവർഗത്തിന്റെ പതനം എന്ന സാമൂഹികമഹാഖ്യാന(Great collective story)ത്തിന്റെ അംശങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ മാത്രമേ ഭൂതകാലവും വർത്തമാനയാഥാർഥ്യങ്ങളുമായുള്ള അതിന്റെ

രവിമർശനത്തിലുമിടപെടുന്നത്. ജയിംസനെ അനുസരിച്ചാൽ, ടിവി, സിനിമ, നോവൽ, കവിത, വാസ്തുശിൽപം എന്നിങ്ങനെ സുദീർഘവി സ്തൃതസംസ്കാരരൂപങ്ങളെ നിർമിക്കുന്ന വികസിതമുതലാളിത്തത്തിന്റെ ഋണാത്മകവും ധനാത്മകവുമായ പ്രപാതഫലങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുവാൻ സൂക്ഷ്മസമർഥമായ വ്യാഖ്യാനപദ്ധതി സാധ്യമാകുന്നു. ഈ വൈരുധ്യാത്മകവിമർശം അഥവാ വ്യാഖ്യാനശാസ്ത്രം അങ്ങനെ, മൗലികവും അവിഭാജ്യവുമായ പ്രക്രിയകളുടെ മൂന്നുഘട്ടങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണെന്ന സാരം. സവിശേഷപാഠങ്ങൾ പ്രത്യയശാസ്ത്രപരവും വായനാസംബന്ധിയുമായ സഞ്ചിതസംസ്കാരതലങ്ങളെ ആകർഷിക്കുന്നതെന്തുകൊണ്ടെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ പാഠത്തിന്റെ അബോധത്തിൽ ദമനം ചെയ്യപ്പെട്ട ഉട്ടോപ്യൻ ചോദനകളെ അനാവരണം ചെയ്യുന്നതിലൂടെ കഴിയുന്നു.

ഈ വൈരുധ്യാത്മകനോട്ടസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്ന് ജയിംസൺ പോസ്റ്റ്മോഡേൺ രചനകളെ, ഒരേസമയം ചരിത്രപരമായി വികസിത മുതലാളിത്തത്തിന്റെ ഉൽപന്നങ്ങളെന്ന നിലയിലും അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഉപഭോഗതാൽപര്യങ്ങളാൽ തരംതാഴ്ത്തപ്പെട്ടവയായും കാലത്തിന്റെ സങ്കീർണപ്രതിനിധാനങ്ങളായും അങ്ങനെ ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ തോന്നുന്നതിലേറെ പ്രത്യാശാഭരിതമായും വിലയിരുത്തുന്നു. വികസിതമുതലാളിത്തം നിർമിച്ച്, നിർവചിച്ചുവരുന്ന ബൂർഷ്വാവ്യക്തിത്വങ്ങളെയും വർത്തമാനകാലത്ത് അവയുടെ സ്കിസോഫ്രേനിക് പിളർപ്പുകളെയുമാണ് രാഷ്ട്രീയ അബോധം പരിഗണിക്കുക (ജയിംസൻ 1981:9). പോസ്റ്റ്മോഡേൺ സംസ്കാരത്തെ, സാമൂഹികപരിവർത്തനപ്രക്രിയയിൽ, മുതലാളിത്തവികാസത്തിന്റെ സവിശേഷഘട്ടമായും സാംസ്കാരികാധീശത്വമായും അദ്ദേഹം (1991) നിർവചിക്കുന്നു. വ്യാഖ്യാനങ്ങളെ തിരസ്കരിക്കുന്ന പുത്തൻ പരപ്പ് സർവത്ര പ്രകടിപ്പിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ, പോസ്റ്റ്മോഡേൺ സംസ്കാരത്തിൽ ആഢ്യസംസ്കാരവും ജനകീയസംസ്കാരവും പൊട്ടിയമരുന്നത് (implode) കാണിച്ചുകൊണ്ട് പോസ്റ്റ്മോഡേണിസത്തിന് മോഡേണിസത്തോടുള്ള ഇടർച്ച അടിവരയിട്ട് വിശദീകരിക്കുന്നുണ്ട്. പാരഡിയെക്കാൾ പാസ്റ്റിഷ് പ്രബലമായി വരുന്നു. ചരിത്രം ഉത്തരചരിത്രത്വത്തിലേക്ക്; ചരിത്രാത്മകമായ തിരിച്ചറിവുകൾ എന്നതിലേറെ ഗൃഹാതുരത്വത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്ന ആവർത്തനശുഷ്കവും വാർപ്പുമാതൃകകളുമായ ഒരു പറ്റം ബിംബങ്ങളിലേക്ക് വെട്ടിയൊതുക്കുന്നു; ശകലിതവും സ്കിസോഫ്രേനിക്കുമായ പിളർപ്പുകളിലേക്ക് ആഖ്യാനങ്ങളെയും വ്യക്തിത്വങ്ങളെയും ചിതറിച്ച് ഒതുക്കുന്നു; വിമർശാത്മകദൂരം നഷ്ടപ്പെട്ട് സ്ഥിതസമൂഹത്തെ ലാവണ്യവൽകരിക്കുന്നതിൽ ഒതുങ്ങുന്നു. അങ്ങനെ, പോസ്റ്റ് മോഡേണിസം മുതലാളിത്തത്തിന്റെ സാംസ്കാരികയുക്തിയായി

ണെന്ന് ജയിംസൻ പറയും. അതിന്റെ ശിഥിലബിംബങ്ങളും സാംസ്കാരികരൂപങ്ങളും ലാവണ്യവൽക്കരണവും പുത്തൻ ആഗോളമുതലാളിത്തത്തിലേക്കുള്ള സംക്രമണത്തിന്റെ ഭാഗങ്ങളാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ പോസ്റ്റ്മോഡേണിസം മോഡേണിസത്തിൽനിന്ന് വ്യത്യസ്തമായ പുതിയ ലാവണ്യരീതിയല്ല; നവീനമായ സാംസ്കാരികആധിപത്യമാണ്.

പോസ്റ്റ് മോഡേണിസം സംബന്ധിച്ച ജയിംസന്റെ പഠനങ്ങൾ തീവ്രമായി വിമർശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഏകപക്ഷീയമായി സമീപിക്കുകവഴി ചരിത്രം, പാരഡി എന്നിവയോടുള്ള അതിന്റെ ബന്ധത്തെയും മുഖ്യധാരാസംസ്കാരത്തോടുള്ള ദ്വിമുഖദൂരത്തെയും പങ്കാളിത്തത്തെയും അവഗണിക്കുന്നു(ലിൻഡാ ഹച്ചിയൻ, 1988). പോസ്റ്റ്മോഡേണിസം, ജയിംസൻ പറയുമ്പോലെ സാംസ്കാരികആധിപത്യമല്ലെന്നും നോവൽ തുടങ്ങിയ സാഹിത്യരൂപങ്ങളിൽ പ്രകടമാകുന്ന, ആധിപത്യത്തെക്കാളേറെ ക്ഷുഭിതമായ ഒരു ലാവണ്യരീതിയാണെന്നും വാദമുണ്ട്. യഥാർത്ഥത്തിൽ ജയിംസന്റെ സമീപനം സമഗ്രവൽക്കരണത്തിന്റേതും സംസ്കാരവികാസത്തെ മുതലാളിത്തവികാസമായി സമീകരിക്കുന്നതാണെന്നും വിമർശിക്കപ്പെടുന്നു. വർഗത്തിൽ അമിതമായി ഊന്നുമ്പോൾ വംശ, ലിംഗ പ്രശ്നങ്ങളെ അവഗണിക്കുന്നുവെന്നാണ് മറ്റൊരു വിമർശം. എങ്കിലും പോസ്റ്റ്മോഡേണിസം സംബന്ധിച്ച ജയിംസന്റെ ക്ലാസിക്കൽ അപഗ്രഥനരീതി സമഗ്രമായ ചർച്ചകൾക്കും വിവാദങ്ങൾക്കും വഴിതെളിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഘടനാനന്തരവാദത്തിന്റെയും പോസ്റ്റ്മോഡേൺ സന്ദേഹവാദത്തിന്റെയും പരിസരത്ത് ജയിംസന്റെ സമഗ്രവൽക്കരണസ്വഭാവിയായ വിശകലനപദ്ധതി രൂക്ഷമായി ആക്രമിക്കപ്പെട്ടിട്ടുമുണ്ട്. എങ്കിലും മാർക്സിയൻസൗന്ദര്യചിന്തയ്ക്ക് വിപരീതമായ ഘടനാനന്തരവാദ, പോസ്റ്റ്മോഡേൺ സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ മൗലികസങ്കൽപനങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച് മാർക്സിയൻ വിശകലനത്തിന്റെ പരിധി വികസിപ്പിക്കാൻ ഈ രീതിശാസ്ത്രം പ്രയോജനപ്പെടുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് ജയിംസന്റെ രചനകളിൽ പ്രകടമാകുന്ന ഭിന്നചിന്താക്രമങ്ങളുടെ പിരിമുറുക്കത്തെക്കുറിച്ച് ഘടനാനന്തരവാദികൾ/പോസ്റ്റ്മോഡേണിസ്റ്റുകൾ പരാതിപ്പെടുമ്പോൾ, മാർക്സിസത്തെ നിർവീര്യമാക്കുകയാണ് ഈ സമീപനമെന്ന് ക്ലാസിക്കൽമാർക്സിസ്റ്റുകൾ വിമർശിക്കുന്നത്.

മാർക്സിയൻസംസ്കാരവിമർശം

അമ്പരപ്പിക്കും വിധം വൈവിധ്യമാർന്ന സംസ്കാരപാഠങ്ങളുടെ രാഷ്ട്രീയവും ഉട്ടോപ്യൻതലവും അപഗ്രഥിക്കുകവഴി സമന്വയാധിഷ്ഠിതവും സ്വാഭാവികവുമായ മാർക്സിയൻസംസ്കാരവിമർശനത്തിന് അടി

രവിമർശനത്തിലുമിടപെടുന്നത്. ജയിംസനെ അനുസരിച്ചാൽ, ടി.വി.
സിനിമ,നോവൽ, കവിത, വാസ്തുശിൽപം എന്നിങ്ങനെ സുദീർഘ[illegible]
സ്തുതസംസ്കാരരൂപങ്ങളെ നിർമിക്കുന്ന വികസിതമുതലാളിത്തത്തിന്റെ
ഗുണാത്മകവും ധനാത്മകവുമായ പ്രപാതഫലങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുവാൻ
സൂക്ഷ്മസമർഥമായ വ്യാഖ്യാനപദ്ധതി സാധ്യമാകുന്നു. ഈ വൈരുധ്യ[illegible]
ത്മകവിമർശം അഥവാ വ്യാഖ്യാനശാസ്ത്രം അങ്ങനെ, മൗലികവും അവി[illegible]
ഭാജ്യവുമായ പ്രക്രിയകളുടെ മൂന്നുഘട്ടങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണെന്ന
സാരം. സവിശേഷപാഠങ്ങൾ പ്രത്യയശാസ്ത്രപരവും വാസനാസം[illegible]
യുമായ സഞ്ചിതസംസ്കാരതലങ്ങളെ ആകർഷിക്കുന്നതെങ്ങുകൊണ്ടെന്ന്
മനസ്സിലാക്കാൻ പാഠത്തിന്റെ അബോധത്തിൽ ദമനം ചെയ്യപ്പെട്ട
ഉട്ടോപ്യൻ ചോദനകളെ അനാവരണം ചെയ്യുന്നതിലൂടെ കഴിയുന്നു.

ഈ വൈരുധ്യാത്മകവീക്ഷണസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്ന് ജയിംസൺ
പോസ്റ്റ്മോഡേൺ രചനകളെ, ഒരേസമയം ചരിത്രപരമായി വികസിത
മുതലാളിത്തത്തിന്റെ ഉൽപന്നങ്ങളെന്ന നിലയിലും അതുകൊണ്ടുതന്നെ
ഉപഭോഗതാൽപര്യങ്ങളാൽ തരംതാഴ്ത്തപ്പെട്ടവയായും കാലത്തിന്റെ
സങ്കീർണപ്രതിനിധാനങ്ങളായും അങ്ങനെ ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ തോന്നാവു
ന്നതിലേറെ പ്രത്യാശാഭരിതമായും വിലയിരുത്തുന്നു. വികസിതമുതലാ
ളിത്തം നിർമിച്ച്, നിർവചിച്ചുവരുന്ന ബൂർഷ്വാവ്യക്തിത്വങ്ങളെയും വർ
ത്തമാനകാലത്ത് അവയുടെ സ്കിസോഫ്രേനിക് പിളർപ്പുകളെയുമാണ്
രാഷ്ട്രീയ അബോധം പരിഗണിക്കുക (ജയിംസൻ 1981:9). പോസ്റ്റ്മോ
ഡേൺ സംസ്കാരത്തെ, സാമൂഹികപരിവർത്തനപ്രക്രിയയിൽ, മുതലാളി
ത്തവികാസത്തിന്റെ സവിശേഷഘട്ടമായും സാംസ്കാരികാധീശത്വമായും
അദ്ദേഹം (1991) നിർവചിക്കുന്നു. വ്യാഖ്യാനങ്ങളെ തിരസ്കരിക്കുന്ന
പുറത്തൻ പരപ്പ് സർവത്ര പ്രകടിപ്പിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ, പോസ്റ്റ്മോ
ഡേൺ സംസ്കാരത്തിൽ ആഢ്യസംസ്കാരവും ജനകീയസംസ്കാരവും
പൊട്ടിയമരുന്നത് (implode) കാണിച്ചുകൊണ്ട് പോസ്റ്റ്മോഡേണിസ
ത്തിന് മോഡേണിസത്തോടുള്ള ഇടർച്ച അടിവരയിട്ട് വിശദീകരിക്കു
ന്നുണ്ട്. പാരഡിയെക്കാൾ പാസ്റ്റിഷ് പ്രബലമായി വരുന്നു. ചരിത്രാത്മ
ചരിത്രത്വത്തിലേക്ക്; ചരിത്രാത്മകമായ തിരിച്ചറിവുകൾ എന്നതിലേറെ
ഗൃഹാതുരത്വത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്ന ആവർത്തനശുഷ്കവും വാർപ്പുരൂപ
ങ്ങളുമായ ഒരു പറ്റം ബിംബങ്ങളിലേക്ക് വെട്ടിയൊതുക്കുന്നു; ശകലിത
വും സ്കിസോഫ്രേനിക്കുമായ പിളർപ്പുകളിലേക്ക് ആഖ്യാനങ്ങളെയും
വ്യക്തിത്വങ്ങളെയും ചിതറിച്ച് ഒതുക്കുന്നു; വിമർശാത്മകദൂരം നഷ്ടപ്പെട്ട
സ്ഥിതസമൂഹത്തെ ലാവണ്യവൽകരിക്കുന്ന[illegible]തിൽ ഒതുങ്ങുന്നു. അങ്ങനെ,
[illegible] സാംസ്കാരികയുക്തിയാ

മാണെന്ന് ജയിംസൻ പറയും. അതിന്റെ ശിഥിലബിംബങ്ങളും സംസ്കാരരൂപങ്ങളും ലാവണ്യവൽക്കരണവും പുത്തൻ ആഗോളമുതലാളിത്തത്തിലേക്കുള്ള സംക്രമണത്തിന്റെ ഭാഗങ്ങളാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ പോസ്റ്റ്മോഡേണിസം മോഡേണിസത്തിൽനിന്ന് വ്യത്യസ്തമായ പുതിയ ലാവണ്യരീതിയല്ല; നവീനമായ സാംസ്കാരികആധിപത്യമാണ്.

പോസ്റ്റ് മോഡേണിസം സംബന്ധിച്ച ജയിംസന്റെ പഠനങ്ങൾ തീഷ്ണമായി വിമർശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഏകപക്ഷീയമായി സമീപിക്കുകവഴി ചരിത്രം, പാരഡി എന്നിവയോടുള്ള അതിന്റെ ബന്ധത്തെയും മുഖ്യധാരാസംസ്കാരത്തോടുള്ള ദ്വിമുഖദൂരത്തെയും പങ്കാളിത്തത്തെയും അവഗണിക്കുന്നു(ലിൻഡാ ഹച്ചിയൻ, 1988). പോസ്റ്റ്മോഡേണിസം ജയിംസൻ പറയുമ്പോലെ സാംസ്കാരികആധിപത്യമല്ലെന്നും നോവൽ ഉടങ്ങിയ സാഹിത്യരൂപങ്ങളിൽ പ്രകടമാകുന്ന, ആധിപത്യത്തെക്കാളേറെ ക്ഷുഭിതമായ ഒരു ലാവണ്യരീതിയാണെന്നും വാദമുണ്ട്. ഈയർഥത്തിൽ ജയിംസന്റെ സമീപനം സമഗ്രവൽക്കരണത്തിന്റേതും സംസ്കാരവികാസത്തെ മുതലാളിത്തവികാസമായി സമീകരിക്കുന്നതുമാണെന്നും വിമർശിക്കപ്പെടുന്നു. വർഗത്തിൽ അമിതമായി ഊന്നുമ്പോൾ വംശ, ലിംഗ പ്രശ്നങ്ങളെ അവഗണിക്കുന്നുവെന്നാണ് മറ്റൊരു വിമർശം. എങ്കിലും പോസ്റ്റ്മോഡേണിസം സംബന്ധിച്ച ജയിംസന്റെ ക്ലാസിക്കൽ അപഗ്രഥനരീതി സമഗ്രമായ ചർച്ചകൾക്കും വിവാദങ്ങൾക്കും വഴിതെളിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഘടനാനന്തരവാദത്തിന്റെയും പോസ്റ്റ്മോഡേൺ സന്ദേഹവാദത്തിന്റെയും പരിസരത്ത് ജയിംസന്റെ സമഗ്രവൽക്കരണസ്വഭാവിയായ വിശകലനപദ്ധതി രൂക്ഷമായി ആക്രമിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും മാർക്സിയൻസൗന്ദര്യചിന്തയ്ക്ക് വിപരീതമായ ഘടനാനന്തരവാദ, പോസ്റ്റ്മോഡേൺ സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ മൗലികസങ്കല്പനങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച് മാർക്സിയൻ വിശകലനത്തിന്റെ പരിധി വികസിപ്പിക്കാൻ ഈ രീതിശാസ്ത്രം പ്രയോജനപ്പെടുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് ജയിംസന്റെ രചനകളിൽ പ്രകടമാകുന്ന ഭിന്നചിന്താക്രമങ്ങളുടെ പിരിമുറുക്കത്തെക്കുറിച്ച് ഘടനാനന്തരവാദികൾ/പോസ്റ്റ്മോഡേണിസ്റ്റുകൾ പരാതിപ്പെട്ടപ്പോൾ, മാർക്സിസത്തെ നിർവീര്യമാക്കുകയാണ് ഈ സമീപനമെന്ന് ക്ലാസിക്കൽമാർക്സിസ്റ്റുകൾ വിമർശിക്കുന്നത്.

മാർക്സിയൻസംസ്കാരവിമർശം

അമ്പരപ്പിക്കും വിധം വൈവിധ്യമാർന്ന സംസ്കാരപഠനങ്ങളുടെ രാഷ്ട്രീയവും ഉട്ടോപ്യൻതലവും അപഗ്രഥിക്കുകവഴി സമന്വയാധിഷ്ഠിതവും സ്വാഭാ[illegible]കവുമായ മാർക്സിയൻസംസ്കാരവിമർശനത്തിന് അടി

ത്തറയൊരുക്കുകയാണ് ജയിംസൺ. [illegible] സിദ്ധാന്തം എന്നിങ്ങനെ വിഭിന്ന [illegible] സാഹിത്യപഠനത്തെ ബഹുസ്വരാത്മക [illegible] കൽപ്പിക്കുന്നു. മോഡേണിസത്തെയും [illegible] കുറിച്ചുള്ള ജയിംസന്റെ സമകാലിക [illegible] മെന്നതിനേക്കാൾ സംസ്കാരവിമർശന [illegible] മാകുക. അൾത്തൂസർ, ഗാദമർ, ലെവി [illegible] ദല്യൂസ് തുടങ്ങിയവരുടെ ഉൾക്കാഴ്ചകൾ [illegible] ചരിത്രത്തെ അനതിക്രമ്യചക്രവാളമായി [illegible] ത്മകവിമർശം രൂപപ്പെടുത്തുകയാണ് [illegible]

ഗ്രന്ഥസൂചി

Eagleton,Terry	1994	[illegible]
Hardit,Ichael Weeks,Karthy	2000	The [illegible]
Hutcheon,Linda	1988	The [illegible]
Jameson,Fredric	1979	[illegible]
	1981	The [illegible]
Ithaca,New York.	1991	[illegible]
Marx,Engls	1968	[illegible]
McQuillan,Martin(ed)	2000	The [illegible]
സുധാകരൻ,സി.ബി	1998	[illegible]